

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficialno glasilo „Deželne zveze kranjskih obrtnih
zadruv v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih
zadruv“ s sedežem v Celju in slov. obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str.	600	—
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „	300	—
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „	150	—
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „	75	—
„ „ „ $\frac{1}{16}$ „	37	50

VII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1924.

Štev. 7.

Davek na poslovni promet in obrtništvo.

V seji združenih odsekov Trgovske in obrtniške zbornice dne 28. marca 1924. je stavil zbornični svetnik g. J. Zadavec iz Središča o davku na poslovni promet sledeči nujni predlog:

Promet malih obrtnikov, ki ga opravljajo poklicno z največ dvema stalnima pomočnikoma ali uslužbencema, je po čl. 8., št. 12., zakona o davku na poslovni promet oproščen tega davka. Pravilnik, ki ga je izdal za izvrševanje zakona g. minister za finance, istotako določa, da so mali obrtniki oproščeni davka na poslovni promet, ako ne zaposlujejo več nego dve pomožni osebi.

Tekst zakona in pravilnika je povsem jasen in ne dopušča druge razlage, kakor da so obrtniki v ožjem pomenu besede (to je rokodelci), ako ne zaposlujejo nad dva uslužbenca, oproščeni davka na poslovni promet.

Zakonodajalec je očitno hotel priznati davčno prostost vsem rokodelcem, ki ne zaposlujejo več nego dve pomožni osebi, ker bi sicer ostale pogoje za davčno prostost taksativno navedel, odnosno pojem malega obrtnika jasneje označil. Ker tega ni storil, se zakona ne more drugače tolmačiti, kakor da so oproščeni davka na poslovni promet mali obrtniki, to je oni obrtniki, ki zaposlujejo največ dve pomožni osebi. Kljub temu je generalna direkcija neposrednih davkov v svojem razpisu z dne 30. septembra 1921., št. 39.169, ki je objavljen v Uradnem listu z dne 29. oktobra 1921., št. 131, pojem malega obrtnika izdatno utesnila in določila:

«Kot mali obrtniki so oproščeni davka na poslovni promet le oni, ki se bavijo samo s popravili, izdelujejo in predelujejo blago pa samo po naročilu, vendar brez pretežnega sodelovanja kapitala, to je, če temelji promet v glavnem na delovni moči, odnosno neposrednjem uveljavljanju obrtniškega znanja, in če so predvsem izpolnjeni pogoji glede števila pomočnikov in učencev.»

Ako že to tolmačenje generalne direkcije neposrednih davkov ni bilo popolnoma v skladu z določilom zakona, je pa še tem manj utemeljeno tolmačenje iste generalne direkcije z dne 27. decembra 1923., št. 32.178, ki dobesedno določa:

«Po propisu člena 8., tačke 12., zakona o porezu na poslovni promet, oslobodjen je ovoga poreza promet onih sitnih zanatlija, koji promet obavljaju u vidu zanimanja, t. j. ličnog rada u kući izradom i preradom po porudžbini bez uloženog prometnog obrtnog kapitala i koji nemaju otvorene radnje, a rad im se zasniva samo na upotrebi radne snage i zanatske veštine, pa to bilo sa jednim ili dva učenika ili pomočnika.

Sve ostale zanatlije koje imaju otvorene radnje za izradu i promet svojih izradjevina, ko se u opšte zadužuju neposrednim porezom na radnju — tecivarinu — bez obzira na veličinu kapitala i broj pomočnog osoblja sa kojima radnju obavljaju, podleže plaćanju poreza na poslovni promet po odredbama ovoga zakona.»

Ni niti najmanjšega dvoma, da bodo naša davčna oblasva, na katera je naslovljen ta razpis brez ozira na besedilo zakona in pravilnika vezala davčno prostost malih obrtnikov na težke pogoje, ki jih stavi za oprostitev generalna direkcija neposrednih davkov. Ti pogoji so tako težki, da jih v polnem obsegu ne bo mogel izpolniti noben obrtnik, dasi bi delal tudi sam, ker ima ali odprto delavnico ali pa uporabljala za obratovanje če tudi le malenkostno obratno glavnico. Le pri obrtih, ki se izvršujejo po hišah, kakor je v nekaterih krajih na deželi še danes običaj, da jemljejo rokodelca v hišo in mu dajo na razpolago vse sirovine, iz katerih naj izdelata n. pr. čevlje, obleko itd., ni potrebna nikaka obratna glavnica. V krajih, kjer je gospodarstvo že na višji stopnji in je obrtnija razvitejša, pomenjajo navedena navodila tako rekoč odločno poslabšanje položaja za obrtnike v splošnem.

S takim tolmačenjem zakona se ugodnost, ki jo je priznal zakonodajalec obrtnikom, ki ne zaposlujejo več nego dve pomožni osebi, enostavno razveljavlja in nalaga mali obrti, ki bi bila v času splošne stagnacije v zaposlenju potrebna izdatne pomoči od strani države, občutno davčno breme, ki presega plačilno zmožnost malih obrtnikov in ovira razvoj in napredek obrti, ki je eden glavnih pogojev za konsolidacijo gospodarskih razmer v naši državi.

Obrtništvo zahteva, da se respektira zakon in uveljavi volja zakonodajalca, ki je hotel v zmislu načela naše ustave, da se ravnaj davek po davčni moči posameznikov, priznati malemu obrtništvu

spričo njegovega itak težkega položaja ugodnost pri plačevanju davka na poslovni promet.

Zaradi tega predlagam, da se na današnji seji sprejme sledeča resolucija:

«Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo v Ljubljani protestira proti tolmačenju pojma mali obrtnik, kakor ga tolmači za dosego prostosti malih obrtnikov od davka na poslovni promet razpis generalne direkcije neposrednjih davkov z dne 27. decembra 1923., št. 32.178, in prosi merodajne faktorje, da se ta razpis prekliče in prizna prostost od davka na poslovni promet vsem malim obrtnikom (rokodelcem), ki delajo največ z dvema stalnima pomočnikoma.

Hkratu naj se ugotovi splošni, že opetovano izraženi želji obrtništva in ne všteva vajencev v število pomožnih oseb, ki je merodajno za davčno dolžnost za davek na poslovni promet.»

Pod kakšnimi pogoji je smatrati košarstvo za domačo industrijo.

V Topolah in Orli vasi v Savinjski dolini in v njuni okolici se pečajo domačini s košarstvom. Šibovje režejo deloma na lastnem svetu, deloma na tujem, deloma pa ga tudi kupujejo v oddaljenejših krajih ob Savinji. Svoje izdelke, košare, koše in podobno, prodajajo po okolici trgovcem, pohajajo pa z njimi tudi sejme. Od izdelovalcev imajo nekateri tudi obrtni list za pletarstvo.

Radi pritožbe neke zadrage, češ, da se ne sme dovoliti košarjem iz gori navedenih vasi, da pletejo jerbase, koše in podobno brez obrtnega lista, da ne smejo kupovati šibja v drugih vaseh in da tudi ne smejo hoditi s svojimi izdelki po sejmih, je obravnavala zadevo Trgovska in obrtniška zbornica. Ta se je na podlagi poizvedb izjavila sledeče:

Navedeno opravilo bi bilo z ozirom na njegov značaj in obseg smatrati za domačo industrijo. Količnik je zbornici znano, se izvršuje pletarstvo v imenovanih vaseh na ta način, da ubožnejši sloji v zimskih mesecih pletejo jerbase in druge izdelke iz protja, ki ga naberejo na svojem zemljišču, deloma s privoljenjem sosedov pa tudi na tujem. Slednja okolnost ne pride v poštev, da bi zaradi tega opravila morali odrekati lastnost domače industrije. Popisano pletarstvo je smatrati za postranski zaslužek prebivalstva, ker se ne izvršuje stalno, in dohodki, ki izvirajo iz tega opravila, niso taki, da bi se posamezne rodbine mogle z njimi preživljati. Pri tem se po tukajšnji vednosti ne uporabljajo pomočniki in učenci, temveč samo družinski člani. Tudi ta okolnost govori za to, da gre za domačo industrijo in ne za obrtno opravilo v zmislu obrtnega reda. Osebe, ki izvršujejo pletarstvo v obsegu domače industrije, zato še ne smejo sejmariti s pletarskimi izdelki, ker je to opravilo sejmarjev, ki imajo sejmarski obrtni list, odnosno je to pravica trgovcev in obrtnikov. V ta namen bi potrebovali obrtni list za sejmarstvo. Kupovanje šibovja v drugih krajih se ljudem, ki se pečajo z domačo industrijo, ne more braniti.

Kakor je iz navedenega razvidno, je za domačo industrijo bistveno, da se domačini že dolgo let pečajo s takimi posli, da nimajo zaposlenih pomožnih

delavcev (pomočnikov, učencev), da opravilo ni trajno, temveč le sezonsko, da se pečajo z njim dotičniki le postransko poleg domačih kot glavnih opravil in da nimajo specijelno urejene delavnice, kakor je to pri obrtnikih. Kje nabavljajo sirovino in če brezplačno ali jo kupujejo, ne prihaja v poštev.

Obrtniško zborovanje v Ptujju.

«Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug v Celju» je priredila dne 23. marca t. l. v Ptujju obrtniški shod, ki je privabil ta dan v Ptuj veliko število naših obrtnikov iz celjskega, ljutomerskega, mariborskega in slovenjgraškega okraja, da ne omenimo Ptujja in ptujskega okraja, ki sta bila seveda najlepše zastopana. Shod, ki se je razvil v impozantno manifestacijo slovenskega obrtništva, je bil osobito važen zbog dejstva, ker je bilo to prvo zborovanje slovenskega obrtništva v Ptujju. Med zborovalci smo videli našega prvoboritelja g. Rebeka, neumornega obrtniškega organizatorja g. Zadravca, g. Novaka, g. Voika in druge. «Slovensko obrtno društvo v Mariboru» so zastopali g. Džamonja in častno število članov. Velikega župana je zastopal okrajni glavar g. dr. Pirkmajer, ki je z vznešenimi besedami pozdravil zborovalce; prisostvovali so še finančni svetnik g. Perne imenom finančne delegacije, zadružni komisar g. Založnik, ptujski vladni komisar g. Brenčič za okrajni zastop in g. Božič za Zvezo gostilničarskih zadrug v Celju.

Zborovanju je predsedoval g. Ivan Rebek, ki je v prisrčnih besedah pozdravil zbor ter predal besedo prvemu poročevalcu davčnemu višjemu upravitelju v p. g. Megliču, ki je razpravljal o davčnih bremenih obrtništva. Obrazložil je vse važnejše davke, žigosal njih krutosti ter pokazal pot, ki bi vodila do omiljenja. Strokovno najbolje izdelanemu poročilu so sledili zborovalci z zanimanjem.

Drugo točko dnevnega reda «o kreditu malega obrtnika» je obravnaval g. Jakob Volk iz Šoštanja; njegovo poročilo objavljamo celotno v današnji številki.

Gospod dr. Ivan Pless iz Ljubljane je predaval o «delavskem zavarovanju». Orisal je historijat socialnega zavarovanja, obrazložil bistvo našega zakona o zavarovanju delavcev ter ustroj okrožnega urada v Ljubljani. Grajal je nedostatke zakona ter visoke upravne stroške okrožnega urada in podal v glavnem smernice za preosnovo zakona in reorganizacijo urada. Temeljitemu poročilu, ki je vsebovalo interesantne statistične podatke, so navzočni živahno pritrjevali.

O delovnem času je govoril g. Ivan Rebek. Orisal je gospodarske razmere pri nas in v inozemstvu ter poudarjal, da leži edina pot iz današnje gospodarske krize v znatnem podaljšanju delovnega časa. Poročilo objavimo v prihodnji številki našega lista.

Po zelo zanimivi, deloma tudi živahni debati, katere so se udeležili gg. Zadravec, dr. Pirkmajer, dr. Brumen, Džamonja, Božič, Brenčič, Čuček, Kumer, Novak, Sagadin, Volk in drugi, so se soglasno sprejele sledeče resolucije:

1.) Odločno onavljamo že opetovano od pridobitnih slojev stavljeno zahtevo, da se čimprej predloži narodni skupščini zakon o ustanovitvi pridobitnega sveta v zmislu člena 44. vidovdanske ustave.

Obrtništvo smatra to zahtevo kot eno kardinalnih točk svojega programa, v prepričanju, da bo le ob sodelovanju pridobitnega sveta odstranjena dosedanj površnost v socialni in pridobitni zakonodaji, katera povzroča pridobitnim slojem velike krivice in ogromno škodo.

2.) V očigled neznosnim **davčnim bremenom**, pod katerimi ječi obrtništvo v Sloveniji, stavimo sledeče zahteve:

a) Skliče naj se takoj anketa pridobitnih slojev v to svrhu, da se skupno s finančnimi strokovnjaki preuredi sedanji nevzdržni davčni sistem in se izvede izenačenje davčnih zakonov.

b) Dokler ta anketa ne izvrši svojega dela, pa zahtevamo, da se omili način predpisovanja davkov, da se v čl. 18. sl. zakona o proračunskih dvanajstih mesecih julij, avgust in september 1923. uvedeno linearno zvišanje davkov omeji le na osnovne državne davke ter se bivši vojni (sedaj državni) pribitki odpravijo.

c) Zlasti zahtevamo, da se izdatno zniža lišna najmarina in se za odmero dohodnine odobri od trgovske in obrtniške zbornice ljubljanske izdelana davčna lestvica, pri odmeri invalidskega davka pa dohodnina sploh izloči iz odmerne podlage.

d) Zaradi natančnejše evidence davčnih predpisov in olajšanja varstva pravice davčnih zavezanecov naj se zopet uvedejo plačilni nalogi za vse vrste davkov, za katere so do nedavnega bili običajni. Za vlaganje prizivov in pritožb pa naj se zopet določi prej vejavni 30dnevni rok.

3.) Z ozirom na veliko važnost domače produkcije za narodno gospodarstvo zahtevamo, da se omogoči ugoden razvoj obrtništva in industrije s tem, da država pospešuje ustanavljanje obrtniških kreditnih zavodov in slednje podpira s cenanim kreditom iz javnih sredstev.

Protestiramo pa proti samolastnemu nastopanju beograjske zanatske komore pri snovanju **državne obrtne banke** in posebno pri sestavi pravil, katera so v predloženi obliki nesprejemljiva. Pri ustanavljanju zavoda, ki je dalekosežnega pomena za vs pokrajino, je treba iskati sodelovanja in sporazuma vseh merodajnih obrtnih organizacij države.

4.) Zahtevamo takojšnjo preosnovo **zakona o zavarovanju delavcev**. Izvede naj se decentralizacija socialnozavarovalnih institucij, katerim je priznati popolno avtonomijo v stvarnem in teritorialnem oziru. Socialno zavarovanje zahteva od obrtništva težkih denarnih žrtev; zato sme obrtništvo upravičeno zahtevati, da se zavarovanje uredi po njegovih željah in predlogih in ob njegovem sodelovanju.

Uprava ljubljanskega okrožnega urada se ima v zmislu že ponovno stavljenih predlogov gospodarskih krogov temeljito reorganizirati. Poslovanje pri tem uradu naj se poenostavi, upravni stroški znižajo, da se s tem omogoči tudi znižanje zavarovalnih prispevkov na statistično utemeljeni minimum.

5.) Z ozirom na gospodarski položaj naše države zahtevamo, da se zakon o zaščiti delavcev revidira v tem zmislu, da se za vse obrte pripušča najmanj deseturni **delovni čas**, izvzemši rudarska podjetja, kjer naj velja osemurni delovnik.

6.) Opozarjamo vlado in posebno ministrstvo za socialno politiko na škodljivi pojav med **obrnimskim vajeništvom**, ki se organizira pod vplivom komunizma in socializma in sklicuje shode, na katerih se

hujska zoper učne mojstre in zastrepnja obrtniška mladina, da postaja revolucionarna, protidržavna in delamržna. Da se preprečijo škodljive posledice takega početja, je potrebno zabraniti mladoletnim obrtnim vajencem vstopanje v politične organizacije in prirejevanje sestankov in protestnih shodov ter odrediti strogo kaznovanje oseb, katere obrtniške vajence navajajo k temu početju.

7.) Protestiramo proti temu, da država na račun vojne odškodnine uvaža iz inozemstva **reparacijsko blago**, ki se solidneje izdeluje doma, kakor n. pr. čevlje, postelje, tehtnice.

8.) Obžalujemo, da se doslej še nobena vlada, pa tudi nobena parlamentarna politična stranka ni zavzela za uvedbo enotnega **obrnega zakona**, akoravno že od leta 1919. naprej obrtništvo, trgovstvo in industrija na nešteti shodih naglašajo nujnost tega vprašanja. Odločno zahtevamo, da se nemudoma skliče anketa strokovnjakov in zastopnikov pridobitnih slojev vseh pokrajin in izdelava enoten obrtni zakon, ki naj se po zaslišanju trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic čimprej predloži narodni skupščini.

9.) Zelo neugodno vpliva na obrtništvo bedni položaj **državnega uradništva**, katero si ni v stanu nabaviti niti najnujnejših življenskih potrebščin. V interesu ugleda naše države je, da se uradniško vprašanje ne zavlačuje več in se gnotno stanje javnih nameščencev takoj zboljša vsaj do tistega razmerja z dnevnimi cenami potrebščin, v kakršnem so bili predvojni prejemki.

Obrtni kredit.

(Poročilo g. Ivana Volka iz Šoštanja na obrtniškem zborovanju v Ptujju dne 23. marca 1924.)

Obrtni kredit se v mnogem razločuje od kredita, ki ga rabijo drugi stanovi. Obrtni kredit je dvojni, enega rabimo za postavitev obratnih prostorov in za stroje, drugega pa za obratno glavnico, za nakup blaga.

Za delavnico in investicije bi se kredit še morda našel pri kakšni posojilnici, če ima obrtnik kako protekcijo in upanje na uspevanje obrti, da bi kredit počasi amortiziral, seveda to pri večjem obratu. Malokdo od obrtnikov bo pa našel kredit za nakup strojev, ker posojujejo posojilnice večinoma samo posestnikom.

Taki denarni zavodi so po večini v rokah mož, ki za obrtništvo nimajo zmisla, če mu pa že res tudi nekaj posodijo, ga hočejo imeti popolnoma za svoje orodje in mu zavijejo vrat, kakor hitro ne pleše tako, kakor mu žvižgajo.

Kredit za obratovanje je pa sploh izključen, osobito v sedanjem času, ko je treba za še tako majhno obratovanje precejšnje glavnice za nabavo blaga. Zbog tega ne more marsikateri dober obrtnik naprej s svojim obratom. Če je soliden, ne more pretirati svoj zaslužek; živež je drag in tudi druga plačila velika, tako da mu kapital, če je še tako varčen, le zelo po malem narašča.

Obrtništvo je pa tudi radi tega propadalo, ker se je pri nas preveč udomačilo kreditiranje. Večkrat so zelo premožni naročniki nalašč zavlačevali plačilo raznih obrtnih računov po celo leto za to, da so imeli ta denar v posojilnici naložen in so vlekli

obresti, ne oziraje se na to, da mora obrtnik plačati za svoj obratni kapital visoke obresti, ali pa da je ta denar odtegnjen iz obratne glavnice brez obresti. Koliko škode je s tem utrpel tak obrtnik!

Ako je bil obrtnik radi pomanjkanja denarja pred vojno na slabem, je to sedaj še hujše. Obrtnik, ki je imel pred vojno dobro vpeljan obrt, je moral v vojsko, med tem pa je doma družina prodala blago in orodje, ki ga je imel, le da se je mogla preživeti. Ko je prišel po razsulu domov, ni našel nobenih sredstev, bil je brez blaga in orodja, tako da mu je bil začetek onemogočen in da je zato moral prijeti za kako drugo delo, da se s svojo rodbino preživlja.

Iz obupa smo se zatekli k raznim trgovcem, da bi nam prodajali na up. Žalibog, da tudi ti ne morejo kreditirati, ker morajo tudi sami s svoje strani plačati takoj v gotovini. Začelo se je romanje od enega denarnega zavoda do drugega, toda, žal, vse brez uspeha. Beseda, da bi ti radi pomagali, a nimajo na kaj dati, je huda.

Za razne verižnike je bil denar, ker so plačevali masne provizije ter velike obresti, celo do 34%. Tak kredit je za obrtnike nedosegljiv. Če pa stvar natančneje preudarimo, po večini denarnim zavodom po njih pravilih ni dovoljeno, da bi dali kredit onemu, ki nima nepremičnin. Dobiti pa dva dobra poroka-poseselnika, ni tako lahka stvar.

Manjše posojilnice po deželi imajo preredke uradne dneve in tudi, ako dovolijo posojilo, se to more izplačati komaj v treh ali štirih tednih, kar je večkrat že prepozno.

Da bi se to stanje obrtništva vsaj deloma popravilo, je treba, da se v vsakem okraju, kjer je več obrtništva, ustanovijo obrtne hranilnice, iz katerih bi obrtniki lahko črpali svojo pomoč, kadar jo potrebujejo. Treba bo pa izdatne pomoči od strani vlade s ceninim kreditom, ki bi se naj dal tem hranilnicam, ker kapital, ki ga bo moglo obrtništvo založiti, ne bo zadostoval za obratovanje.

S tem kreditom bi država nekako nadomestila to, kar je bilo med vojno obrtništvu v Avstriji obljubljeno.

Država sama pa bi tu ne utrpela nobene škode, ker bi se posojilo v dobi desetih let vrnilo. Obrtništvo si bo v tem času opomoglo, da ne bo rabilo več te podpore, s tem pa bi bil postavljen temelj obrtništvu za obstoj in neodvisnost. Ustanovitev teh zadrug pa naj bi vlada podpirala s tem, da bi prispevala k ustanovnim stroškom, ker so sedaj knjige in drugo zelo drage. Povsod pa se bo gotovo našlo par obrtnikov, ki se bodo lotili dela.

Leta 1907. smo pri nas v Šoštanjju ustanovili tako obrtno hranilnico, in to v času, ko je bilo zelo kritično za združništvo. Ena naših najstarejših slovenskih posojilnic je prišla v težkoče, k temu se je pridružil še polom pri Glavni posojilnici v Ljubljani in nihče ni več zaupal kakemu zavodu. Pri tem sta pa še obstojali v takem malem kraju poleg posojilnice še nemška Schalltaler in Šmoheljska posojilnica. Tu pač ni bilo za slovenskega obrtnika nikakega denarja. Pri prvi zaradi tega ne, ker je zidala nemški most do Adrije, za drugo pa je bilo obrtništvo baje preveč napredno.

V takem položaju smo se zatekli k samopomoči in si ustanovili Obrtno hranilnico in posojilnico. Ta zadruga ima namen dobivati si denarna sredstva s svojim združnim kreditom, dajati kredit članom,

sprejemati denar na obresti od članov in nečlanov ter s tem pospeševati, dvigniti in olajšati denarno stanje obrtnih stanov.

Z deleži po 30 kron in 20kratnim jamstvom smo pričeli svoje poslovanje; ker je bilo hudo za denar, se je smel ta delež plačevati tudi na obroke.

Posojevali smo malenkostne zneske. Največ smo se pečali s tem, da smo za naše člane obrtnike plačevali in izterjevali račune, ki so jih imeli od nečlanov v zmislu pravil § 58. S tem smo obrtništvu prihranili mnogo jeze in zamere ter smo jim omogočili, da so lahko obratovali. Dajali smo kredit na zastavo blaga in obrtnih izdelkov, sklepali pogodbe za naše obrtnike in preskrbeli varščino, če so prevzeli kako večje delo. Dajali smo tudi večkrat zelo riskantna posojila do zneska po 100 kron brez vsakega nadaljnega jamstva. Našlo se je nekaj takih, ki so to našo dobroto povrnili s tem, da so izginili in smo morali vsako leto nekaj takih posojil črtati, za to tudi naš rezervni zaklad ni mogel tako naglo rasti.

Med vojno se je naše delovanje skoro popolnoma prekinilo, ker smo bili skoro vsi v vojni. Po preobratu pa je začela zadruga zopet poslovati, uspeh je tak, da je od januarja 1918. do 31. decembra istega leta napravila obrata za 4 milijone kron, v letu 1923. pa znaša denarni promet 25 milijonov. Zaradi nezanimanja prejšnjih posojilnic sta v Šoštanjju obe obstoječi likvidirali. Mi smo pravila na zadnjem občnem zboru izpremenili v toliko, da lahko postane član tudi vsak, ne samo obrtnik, ker če smo edini zavod v mestu, želimo pomagati tudi drugim stanovom.

To moje poročilo vam naj bo v dokaz, kako potrebna je taka zadruga za obrtništvo.

Da smo zadeli v črno z ustanovitvijo te zadruge je dokaz, da je «Slovenski gospodar» in «Ptujski Štajerc» takrat v dolgoveznih člankih obdelal do kosti vse ustanovitelje in si tiste številke še danes hranimo za spomin na akcijo za ustanovitev.

Da se mora obrtništvo gospodarsko osvoboditi, je jasno, in zato je ustanovitev denarnih zavodov te vrste nujno potrebna.

Razno.

Iz Trgovske in obrtniške zbornice. V Trgovski in obrtniški zbornici je bila pred kratkim seja združenih odsekov pod predsedstvom zborničnega predsednika gospoda Ivana Kneza. Zbornični predsednik je ob pritrjevanju zborovalcev izrekel prisrčne čestitke gospodu dr. Murniku povodom petdesetletnice. Dnevni red je bil jako obsežen. Kot prvo vprašanje je prišlo na razpravo vprašanje ukinitve stanovanskih predpisov. Po obširni vsestranski debati je zbornica sklenila svoje načelno stališče in poverila poseben odsek, da formulira izjavo. Razpravljalo se je nato o težavnem stališču našega obrtništva in oddaji državnih dobav in so se sklenila vodila, ki naj bodo merodajna pri oddaji državnih dobav. Predmet nadaljnje razprave je bilo vprašanje, kako pospešiti pravde pred zbornimi sodišči. Pozdravila se je z zadoščenjem vest, da v kratkem začne poslovati razsodišče pri borzi v Ljubljani. Soglasno je bil sprejet nujni predlog glede taksne dolžnosti trgovske korespondence, potem predlog glede davka na poslovni promet, v kolikor zadeva male obrtnike in rokodelce in predlog glede točarinske takse od žganja in vina. Potem je prišlo na razpravo vprašanje ustanovitve državne obrtne banke in se je sklenilo predlagano resolucijo glede uredbe

lega zavoda. Odobrilo se je poročilo glede izvoza kostanjevega lesa, o telefonski zvezi z inozemstvom ter o važnejših zborničnih akcijah na finančnem polju v I. četrtletju 1924.

Iz seje obrtnega odseka Trgovske in obrtniške zbornice. V seji obrtnega odseka Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, ki se je vršila pod predsedstvom gospoda E. Franchettija dne 28. marca 1924., je bilo rešenih precejšnje število prošelj inozemskih obrtnikov za bivanje v naši državi. — Sklenilo se je, da napravi zbornica na merodajnih mestih potrebne korake, da se pri zavarovanju delavcev uvrstijo vsi vajenci v I. mezdni razred. — Rešilo se je večje število obrtnih prošelj, kako so se rešile priobčimo v prihodnji številki našega lista. — Sklenjeno je bilo dalje, da zbornica ukrene na merodajnih mestih potrebne korake, da se imajo globe radi nerednega pošiljanja vajencev k šolskemu pouku stekati v fond za vzdrževanje obrtnonadaljevalne šole. Priporočalo se je imenovanje za predsednika preizkuševalne komisije in sicer g. Franceta Bureša, urarja v Mariboru, pri Obrtni zadrugi urarjev, zlatarjev, pasarjev in sorodnih strok v Mariboru in g. Franceta Tajnška, mizarskega mojstra v Celju, pri Strokovni zadrugi mizarjev v Celju. Dalje je soglašal obrtni odsek s tem, da se pridelijo ščetarji in čopičarji iz okoliša ljubljanske oblasti Zadrugi tapetnikov, preprogarjev ter izdelovalcev žimnic in posteljnine v Ljubljani; Mesarski zadrugi v Celju, ki sedaj obsega sodne okraje Celje, Laško, Vranksko in Konjice, pa da se priklopijo še mesarji mozirske rokodelske zadruge, ne pa tudi iz Zadruga mesarjev v Šmarju iz Rokodelske zadruge v Ljubnem ter Zadruga prehranjevalnih obrtov v Šoštanju. Ni se priporočala (za enkrat) uvedba mojstrske preizkušnje pri Zadrugi čevljarjev v Kostanjevici, ker se je ta ustanovila šele lansko leto ter še nima za naraščaj niti obrtnonadaljevalnega pouka in tudi ni izkazala, da je doslej uspešno delovala na polju izobrazbe obrtnega naraščaja. Odsek je zavzel končno načelno stališče o vprašanju kake pravice pristojajo krovcem in drugim obrtnikom, ki imajo opravka pri delih na strehah, o pravicah rudarskih podjetij do rokodelskih del v lastni režiji, o značaju obrta činjenja in popravljanja pločevinaste posode, dalje popravljanja in postavljanja mlinov in žag in o vprašanju, ali je smatrati košarstvo v Topolah in Orli vasi v Savinjski dolini za domačo industrijo. Ker so te načelne izjave precej zanimive, jih bomo priobčili v izvlečku na drugem mestu.

Zadruga rokodelskih in sorodnih obrti v Prevaljah. Občni zbor Zadruga rokodelskih in sorodnih obrti za politični okraj Prevalje izvzemši občine Dravograd, Libeliče in Ojstrico, je dne 9. marca 1924. soglasno sprejel sledečo resolucijo: Občni zbor odločno protestira proti izvrševanju rokodelskih obrti brez oblastvenega obrtnega lista in zahteva, da kompetentne oblasti najstrožje postopajo proti šušmarjem, da take zadeve z vso strogostjo po merodajnih potih preiskujejo ter vsak slučaj šušmarstva najstrožje kaznujejo, kajti do sedaj radi premilega oblastnega postopanja šušmarstvo čimbolj procvita. Ravno vsled premilega oblastnega postopanja se opaža, da različni šušmarji prevečkrat obrtno oblast in zadrugo ignorirajo in zasmehujejo.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev za Slovenijo v Ljubljani obvešča svoje člane: 1.) 18leten mladenič, ki se je že učil urarstva 14 mesecev in ki je moral učno dobo vsled smrti svojega mojstra prekiniti, bi rad nadaljeval učenje pri kakem urarskem mojstru v Sloveniji. Mladenič je baje ubogljiv in iz dobre hiše. Eventualne ponudbe naj se pošljejo na naslov: Anton Čelik, vas Bukova, pošta Huda južna (Julijska Benečija).

— 2.) Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je izdalo glede žigosanja zlata in srebra sledečo naredbo: «Ministarstvo Trgovine in Industrije primetilo je, naročito prilikom revizije mesečnih obračuna za zlato i srebro, da proizvajalci zlatih i srebrnih stvari uopšte ne podnese na pregled i žigosanje poluge (šipke izljevke, blehove) koji su prodaji namenjene. Obaveze ispitivanja čistoće i žigosanje zlatih i srebrnih poluga propisana je dole citiranim članovima odnosnih zakona o kontrolisanju čistoće zlata i srebra. Za Dalmaciju i Slovenačku: Odnosni članovi austrijskog zakona o čistini robe zlatne i srebrne od 19. avgusta 1865. godine glase: Član 7. Šipke zlatne i srebrne, napravljene u ovozemstvu za trgovinu, imadu biti označene imenom onoga ko jih je napravio, i imadu se podneti dotičnom puncevnom uredu da im izvidi čistinu. Član 73. Svaki lučbar zlata i srebra (§ 7) ili trgovac, koji šipku namenjenu za trgovinu, bez obiležja ureda kontrolnega ili bez inozemskoga javnoga znaka k pokusnoga (§ 13) komu ponudi ili prodade, past će pod novčanu kaznu od dvadeset do sto forinti, a ako to posle prve kazne učini i po drugi put, past će pod takvu kaznu do dvesto forinti. Toga radi naredjuje se nadleštivima koja vrše ispitivanje čistoće zlata i srebra, da zanatlije i fabrike koje se bave izradom zlatih i srebrnih poluga — ako takvih ima na njihovom području — upozore na ovu njihovu zakonsku obavezu i izlože im zakonske posledice za slučaj da se ne bi pridržavali zakonskih propisa. Prilikom pregleda radnji i radionica imaju organi kontrolnih nadleštava izvršiti najstrožu kontrolu u tome pravcu. U svakom slučaju gde nadju nežigosane zlatne i srebrne poluge (blehove), koje bi se nalazile u rafovima ili kasama, gde se drži gotova i prodaji namenjena roba, inače postupiti po zakonu isto kao i sa gotovom, nežigosanom, izradjenom robom. Podjedno se obrača pažnja nadleštava da zlatari veći deo zlata upotrebljuje za proizvodnju zlatih poluga (blehova) za zubne lekare. Takve izradjevine prodaju se zubnim lekarima, nežigosane, čime se protivzakonito oštećuje država na taksama i daje se maha nesolidnoj trgovini, pošto pri prodaji izradjevina koje nisu snabdevene državnim žigom čistoće nema nikakve garancije za stepen njihove čistoće. Prednje se saopštava na znanje, upravljanje i izvršivanje s tim da glavni uređ za mere i puncanje u Sarajevu i Splitu i Meroizkusno Nadzorništvo u Ljubljani ovo naredjenje saopšte i svojim područnim uredima. Po naredbi Ministra Trgovine i Industrije — Inspektor: Kargačin s. r.»

Zadružni zbor zadruge krojačev, krojačie in sorodnih obrtov v Ljubljani. V nedeljo dne 16. marca t. l. se je vršil zadružni zbor krojaške zadruge ljubljanske v mali dvorani hotela Union, katerega se je udeležilo 168 zadružnic in zadružnikov. Zbor je vodil zadružni načelnik g. Ivan Krsnič, ki se je uvodoma spominjal izza zadnjega zbora umrlih zadružnic in zadružnikov in po ostalih formalnostih pozdravil navzočega zastopnika Zveze obrtnih zadrug zveznega tajnika g. Kaiserja. Iz načelnikovega poročila je razvidno, da je zadruga štela začetkom leta 1923.: 368 zadružnikov in zadružnic, tekem leta 1923. je pristopilo 37 članov, izstopilo pa zaradi smrti, preselitve ali odpovedi obrta 38 zadružnikov. V letu 1923. se je vpisalo 215 vajencev in 124 pomočnikov. Natančne statistike pomožnega osebja zadruga ne more sestaviti, ker zadružniki jako neredno prijavljajo pomočnike. G. načelnik apelira na zadružnike, da tudi v tem oziru izpolnjujejo svojo dolžnost. V letu 1923. je bilo mezдно gibanje v mesecu marcu, ki je končalo s tem, da se je pomočniške mezde povišalo v I. razredu za 25 % in v II. razredu za 15 %, dočim so ostale mezde III. razreda neizpremenjene. Rezultat tega mezdne gibanja je bil kolikor toliko zadovoljiv, ako se uvažuje, da

so pomočniki zahtevali zvišanje prejšnjih mezd za 70 %. V letu 1923. se je podvrglo pomagalski preizkušnji 38 krojačev, 68 krojačic, 10 modistinj, 4 krznarji, 7 izdelovalk perila in 1 izdelovalka steznikov. Uspehi so bili nastopni: krojači 8 prav dobro, 18 dobro, 11 zadostno in 1 nezadostno; krojačice: 59 prav dobro, 9 dobro; modistinje: 4 prav dobro, 6 dobro; krznarji 3 dobro, 1 nezadostno; izdelovalke perila: 5 prav dobro in 2 dobro; izdelovalke steznikov: 1 prav dobro. Zadržna pisarna je rešila v letu 1923. 439 raznih vlog in dopisov. Zadržni odbor je imel deset sej. Na sejah so se obravnavale vse važnejše zadeve; osobito se je pretresalo vprašanje obrtno nadaljevalne šole. G. načelnik je omenjal v svojem poročilu vse važnejše zadeve, predvsem one, ki zadevajo obseg obrtnih pravic krojaške stroke. V tem oziru je omenjati osobito prizadevanje zadruge, da se proglasi izdelovanje perila za rokodelsko obrt, dalje izjavo, kdaj so krojači upravičeni izdelovati čepice iz sukna, kdaj in pod kakšnimi pogoji bi zadruga ne ugovarjala dispenzu učne in pomočniške dobe tovarniškemu osoblju, ali je krojač upravičen izdelovati tudi damske obleke in še nekaj načelnih vprašanj. Med temi je važna akcija za izpremembo pogojev za državne dobave. Zanimiv je bil tudi del poročila, ki omenja prizadevanja zadruge za otvoritev obrtne nadaljevalne šole. O načelnikovem poročilu se je razvila debata, v katero so posegli gg. Sešek, Gregorin, Ložar in Pučnik. Na predlog g. Pučnika se je vzelo načelnikovo poročilo z zahvalo na znanje. — Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je razpolagala zadruga koncem leta 1923. z 23.039 Din 97 para zadržnega premoženja. Zadržno premoženje se je tekom leta 1923. pomnožilo za 11.712 Din 53 para. — V imenu računskih pregledovalcev je poročal g. Pučnik, da je blagajniško poslovanje v najboljšem redu, vsled česar je predlagal, da se dá odboru absolutorij. Njegov predlog je bil sprejet brez debate. — Potreščine zadruge so proračunane za leto 1924. s 24.000 Din. Primankljaj bo mogoče pokriti z dosedanjo doklado, ki je znašala za zadržnike, ki ne zaposlujejo pomočnikov, 20 Din, za one, ki zaposlujejo 1 do 2 pomočnika, 30 Din, in za one, ki zaposlujejo nad 2 pomočnika, 40 Din na leto. Na predlog zadržnega načelnika je zadržni odbor sklenil izpremeniti zadržna pravila v toliko, da bo zadruga v bodoče tudi upravičena vršiti mojstrske preizkušnje, na predlog v zadrugi včlanjenih modistinj pa v toliko, da se učna doba za vajenke modistinj podaljša na dve in pol leta. — Med raznoterostmi se je obravnaval med drugim tudi predlog obrtnozadržnega nadzornišstva za ustanovitev zveze zadrug oblačilne stroke. Po vsestranskem razmotrivanju se je sklenilo odreči sodelovanje pri osnovanju te zveze, ker za naše potrebe povsem zadostuje zveza obrtnih zadrug, ki se je vedno prizadevala, da v polnem obsegu ustreže tudi vsem željam zadrug oblačilne stroke. Med raznoterostmi so se končno obravnavale nekatere interne zadeve, nakar je g. načelnik zaključil zadržni zbor, ki se je vršil v največjem soglasju in harmoniji brez vsakih incidentov.

Občni zbor zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani. (Konec.) Računski zaključek upravne dobe za leto 1923. izkazuje Din 15.214-54 dohodkov in dinarjev 10.120-90 izdatkov, gotovina v blagajni je znašala dne 31. decembra 1923. skupaj Din 9178.—. Od tega je naloženo v Mestni hranilnici Din 3446-50, pri poštnem čerkovnem zavodu Din 5048-50 in terjatev zadržnih članov Din 683.—, tako da je znašalo zadržno premoženje koncem leta 1923. v skupnem znesku Din 9178.—. Nato prosi g. načelnik računski preglednika gg. Avgusta Juvanca in Maksa Huttaža, da poročata o pregledovanju zadržnih računov. Tovariš Juvanc poroča, da se je našlo pri pregledovanju celokupnih računov vse v najlepšem redu, in

priporoča, naj se v bodoče uvedejo nove blagajniške knjige, ker v dosedanjih ni hitro razviden pregled, sicer so pa vzorno vodene, in predlaga, da se podeli blagajniku in nadzorovalnemu odboru popoln absolutorij. Predlog je soglasno z vsestranskim odobravanjem sprejet. — K šesti točki dnevnega reda poroča g. načelnik: Preden preidemo k proračunu za leto 1924., naj omenim, da se je zadruga zadnji čas zelo razširila ter s tem njeno poslovanje povečalo, tako da sam ne zmagujem vsega dela ter nujno rabim pomoči. Prošlo leto sem si vzel v pomoč sedanjega tajnika g. Albina Šinkovca. Ker pa ne moremo zahtevati, da bi delal v celokupni dobrobit članstva brezplačno, predlagam, da mu današnji občni zbor po § 19. č) zadržnik pravil določi plačo. Navzoči zborovalci so se strinjali s tem predlogom ter so glasovali za določeno plačo tajnika, katera se vpiše v proračun za leto 1924. Načelnik poroča dalje: Proračun za leto 1924. znaša Din 11.624.— stroškov in Din 550.— rednih dohodkov. Z ozirom na to, ker redni zadržni dohodki ne krijejo predvidenih izdatkov, predlaga, da se za leto 1924. določi 70 Din zadržne doklade. Sicer tudi ta znesek ne bo zadostoval za kritje celokupnih izdatkov; ker pa je od prejšnje upravne dobe ostal precejšen znesek, bomo z njim krili izdatke. Predlog je bil z večino glasov odobren. — K raznoterostim poročata gospoda Franchetti in Ivan Gjud obširno o mezdnem gibanju brivskih pomočnikov, kako bi se uspešno rešila ta zadeva; navzoči z zadovoljstvom odobravajo ta izvajanja, načelnik pa obljubi, da bo skušal čimprej urediti zadevo. Tovariš Ignac Kovačevič poroča glede pregleda brivskih lokalov po slugi zdravstvenega odseka ter pripominja, da bi to mogli uspešno vršiti le poklicni zdravniki. Nadalje omenja, da se še vedno dogajajo primeri, da nepoklicani izvršujejo brivski obrt. Proti njim je treba z vso strogostjo nastopiti. Navzoči komisar gosp. dr. Kodre obljubi, da bo proti «fušarjem» strogo nastopil, ter apelira na načelstvo, naj v vlogi natančno navede naslove «šušmarjev». — Tovariš Franc Ferkula omenja o «defekciji v bradi in lasih» ter obširno razloži o nje postanku. Le v malo primerih je kriv brivec, a odgovornost mora nositi vedno on. Apelira na načelstvo, naj onq pošlje prošnjo na društvo zdravnikov, da mileje postopa v takih primerih. Ker se ni oglasil pri točki «raznoterosti» nihče več k besedi, je bil s tem dnevi red izčrpan. Načelnik se zahvali za obisk ter zaključi zelo lep in stvaren občni zbor ob petih popoldne.

Zadruga ključavničarjev v Ljubljani je imela svoj redni občni zbor dne 23. februarja 1924. v zadržni pisarni v Beethovnovi ulici št. 10 s sledečim dnevnim redom: 1.) Pozdrav in poročilo načelnika; 2.) čitanje zapisnika zadnjega rednega zadržnega zbora; 3.) poročilo tajnika; 4.) poročilo blagajnika; 5.) poročilo preglednikov računov; 6.) volitev načelstva, in sicer: načelnika, načelnikovega namestnika, štirih odbornikov in dveh odbornikovih namestnikov; 7.) volitev preglednikov računov za leto 1924.; 8.) izprememba pravil; 9.) določitev razdobja preizkušenj za pomočnike; 10.) določitev pristojbine članom pomočniške preizkuševalne komisije; 11.) odškodnina za uporabo delavnice za pomočniške preizkušnje; 12.) določitev nagrade načelniku in naknadna določitev iste tačasnemu načelniku za čas njegovega načelovanja, to je za leti 1922. in 1923.; 13.) naknadna odobritev po načelstvu določene pristojbine izredne pomočniške preizkušnje; 14.) določitev pristojbine za izdajo duplikata učnega pisma; 15.) določitev zadržne doklade za leto 1924.; 16.) raznoterosti. — Ker je bilo za veljavnost zborovanja zadostno število članov navzočih, otvori načelnik g. Breskvar ob 17. uri 30 min. zborovanje. Overovateljem zapisnika se imenujeta člana

gg. Krlne in Rebek. Preden se preide na dnevni red, pozdravi načelnik zastopnika obrtne oblasti g. doktorja Kodreta, zastopnika Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, g. Kaiserja in navzoče gg. člane. V svojem poročilu omenja načelnik na kratko delovanje zadruge v minulem letu in navaja med drugim, da je bila vložena v preprečenje izvrševanja obrtnih poslov po poklicnih gasilcih-profesijonistih ovadba na mestni občinski svet in ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani. Tudi sta se odposlala dopisa na Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani in Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani za odpomoč v ravnokar omenjeni zadevi. Rešitev je izpadla neugodno. Izdaja obrtnega lista tvrdki Gospodarska zveza v Ljubljani se ni dala prepričati, ker se sme ista kot pravna oseba pod enakimi pogoji kakor fizične osebe baviti z obrtom, mora pa nastaviti sposobnega namestnika. Tudi se ni dala omejiti prodaja ključev s strani trgovcev le stavbnim ključavničarjem radi preprečenja vlomov. Nato ugotovi, da so se vršile prijave vajencev, pomočnikov in pomagalec še zadosti redno. Poudarja pa, da je še nekaj članov, ki zanemarjajo svoje članske dolžnosti in se nadeja, da bo ta opomin v bodoče pri njih vpoštevani. Zboru priporoča sprejem po načelstvu sklenjenih izpreminjevalnih in dodatnih predlogov, zadevajajočih izpremembo združnih pravil. Ker poteče z današnjim dnevom poslovna doba vseh članov načelstva, se zahvali članom za izkazano zaupanje s svoječasno izvolitvijo za načelnika. Pri tej priliki pa ne sme prezreti, da izreče javno zahvalo odboru, ki ga je podpiral z navsveti tekom dosedanjega načelovanja. Svetuje pa zborovalcem, da izvolijo danes v bodoče načelstvo člane, do katerih bodo imeli vsi zaupanje, katerim ne bodo pozneje kljubovali. Kočno predlaga, da se dá celokup-

nemu načelstvu odveza. Po odobrenem poročilu se prečita brez ugovora zapisnik zadnjega rednega združnega zbora. V poslovnem letu 1923. je štela zadruza glasom tajniškega poročila 43 članov. Na novo je prijavilo obrt sedem članov, odglasilo pa troje. Izločena sta bila dva člana iz Zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani in pridružena Zadruzi ključavničarjev. Minulo leto se je vršil le redni združni zbor. Načelstvo je sklicalo 15 sej, ki so bile vse sklepne. Mesečni sestanki so se vršili redno. Na teh je bilo sprejetih 57, oproščenih pa 36 vajencev. (Konec prih.)

Listnica uredništva:

Dopisniku V. M. iz I. Prosimo, da nadaljujete; dopis priobčimo v prihodnji številki. Zdravo!

Tovariš K. v J. Hvala! Radi pomanjkanja prostora prihodnjič!

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Poročilo o zboru, ki se je vršil dne 30. marca, priobčimo v prihodnji številki.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Lekarna

ph. mag. Ivan Jošt

Spodnja Šiška

Celovška cesta št. 26

se priporoča vsem prebivalcem v Spodnji in Zgornji Šiški, št. Vidu in okolici. Zaloga vseh domačih in tujih zdravil. Priporočljivo posebno za one, ki hodijo po Celovski cesti v Ljubljano in nazaj.

Pismena naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50,000.000—

Skupne rezerve: okrog

Din 10,000.000—

Centrala: Ljubljana. Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice	Maribor	Sarajevo
Celje	Metković	Split
Črnomelj	Novi Sad	Gorica
Kranj	Ptuj	Trst

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508   Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka

višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

JADRANSKA BANKA D. D.

BEOGRAD.

CENTRALA (začasno) LJUBLJANA

Delniška glavnica: 60.000.000 Din

Rezerve: 32.515.000 Din

PODRUŽNICE:

Beograd	Jelsa	Metković
Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Ercegnovi	Ljubljana	Zagreb
	Maribor	

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Amerikanski oddelek / Potniški urad

Inozemska zastopstva:

Italija: **Banika Adriatica**, Trst, Opatija, Zadar.

Avstrija: **Adriatische Bank**, Wien.

Južna Amerika: **Banko Yugoslavo de Chile**, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natalos.

AFILIJACIJA: Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82. New-York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu).

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

d. d.

— V LJUBLJANI —

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D.
V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 15./II.